

зенштейном, якому відмовили показ фільму «Старе і нове» в Сорбонні. З цього приводу Могилевський монтує документальний середній метр «На селі», який демонструватимуть 28 листопада 1930 р. в кінотеатрі Студіо 22 разом із картиною «*Bateaux parisiens*» Мішеля Гореля та славозвісним «Золотим віком» Луїса Бунюеля. В титрах фільму вперше з'являється скорочене прізвище початківця – Леонід Могі. Не покладаючи ні найменшого застереження щодо Ейзенштейнового фільму, який обминав реальні проблеми селянства, Могі змонтував цю пасторальну елегію на підставі невикористаних вихідних матеріалів, технікою повторного привласнення та переробки (*found footage*). Вважати «На селі» авангардною стрічкою про зйомки якоїсь картини (*making of*) навряд чи личить сьогодні. Могі формально не належав до авангардистів: у 1930 р. у французькому кіноавангарді відчутно вже заліг його присмерк. На посаді директора монтажного цеху паризької кіностудії *Еден Продюкшн* до 1935 р., Леонід Могі був цінованим монтажником таких режисерів, як П'єр Коломб'є, Марсель Л'Ерб'є, Макс Офюльс, Ів Міранд, Леон Маго, Рене Сті. Це був період підготовки до наступного кроку – режисури. Того ж 1935 р. він був першим асистентом на фільмі Іва Міранда «Баккара», а 1936 р. вже самостійно поставив свою першу повнометражну картину «Малюк» на тему бездомних дітей. Дочекавшись громадської симпатії за картину «*В'язниці без ґрат*» (1938) – гучний заклик до введення більш людяного режиму в жіночих тюрмах, – Могі працював у соціальних фільмах з мелодраматичним забарвленням, як-от: «Конфлікт» (1938), «Дезертир» (1939), «Божа печать» (1940). Під час Другої світової війни подався до США, де зняв три фільми «Париж уночі» (1943), «Аравійська операція» (1944), «Трагічне побачення» (1946), в якому відбувся дебют Ави Гарднер. Після війни Могі повернувся до Франції і поставив «Ветсавея» (1947), далі в Італії зняв «*Завтра – запізніло*» (1950) на тему статевої освіти для підлітків, «*Завтра – інший день*» (1951) про самогубство серед молоді. Його наступні французькі фільми зосереджені на злободенних соціальних і політичних проблемах. Це – «Діти любові» (1953), «Уздовж тротуарів» (1956) на тему проституції, «Дайте мені шанс» (1957), «Люди хочуть жити» (1961) про атомну загрозу, в якому співсценаристом був Анрі Торрес, відомий захисник Самуїла Шварцбарда. За своє життя Леонід Могі поставив 15 повнометражних ігрових фільмів, у яких брали участь такі відомі сценаристи, як Марсель Ашар, Жан Гіттон, Жак Компанієць (родом із Ніжина); художник Георгій Вахевич (родом із Одеси); діалогісти Шарль Спаак, Анрі Женсон, Жозеф Кессель; оператори Філіпп Агостіні, Отто Геллер; актори Мішель Морган, Серж Реджіані, Жан-П'єр Омон, Даніель Дар'є, Поль Меріс, Мілен Демонжо, Мішель Мерсьє; композитор Жосеф Косма.

Останні роки свого життя Л. Могі присвятив управлінню кінофонду Червоного Хреста. Помер у Парижі 21 квітня 1976 р. Похований на цвинтарі Пассі.

Париж, спеціально для журналу «Кіно-Театр». Фотографічний кредит належить Каті Могі. Друкуються вперше.

Віталій Юрченко з покоління шістдесятників

Редактор фільмів, кінознавець Віталій Юрченко.

Відходить покоління, залишаючи нам фільми, сценарії, дослідження. Відходять люди, одержимі не накопиченням матеріальних благ, не хапальними інстинктами, а творчістю. Люди, чиєю місією було донести глядачам і читачам важливі думки, цілющі емоції. Одне слово, залишити по собі слід на землі.

26 червня на тихому кладовищі в Бучі під Києвом знайшов спочинок один із будівничих українського постичного кіно – редактор кіностудії ім. О. Довженка, кінознавець Віталій Юрченко. Прийшовши на кіностудію 1968-го з дипломом ВДКУ, він став редактором. Працював на 18 фільмах. Нині молоде покоління не розуміє потреби редакторів фільмів, звідси – недбалість у їхніх роботах.

Віталій Васильович співпрацював з такими режисерами, як Юрій Ілленко (чотири фільми, серед яких і «Білий птах з чорною ознакою»), Леонід Осика (чотири фільми), Михайло Беліков (два фільми), Іван Миколайчук, Олег Гойда, Микола Рашеев, Григорій Кохан, Євген Хринюк. Режисери могли на нього покладатися – він був їхнім творчим партнером і всіляко їм, талановитим людям, сприяв.

В обов'язки редактора фільму входила співпраця й зі сценаристами, в цьому сенсі Юрченкові випало комунікувати з цікавими сценаристами, тими ж Ілленком, Осикою, Миколайчуком, а також Віктором Мережком («Якщо можеш, прости»), Вікторією Токаревою («Червоний півень плімутрок»). Авторитет Віталія Васильовича як професіонала і порядної людини був непохитний.

Він був мудрий, спокійний, спостережливий, багато знав про кухню кіно. Всі ці риси можна помітити і в його опублікованих статтях. Зокрема тих, що з'явилися на сторінках журналу «Кіно-Театр» (усього 21 текст різних жанрів). Він запропонував цікавий аналіз творчості Сергія Параджанова, Леоніда Осика, Івана Миколайчука, Кіри Муратової, Вілена Калюти, Валерія Кваса, Борислава Брондукова. Залишив цікаві міркування про авторство в кіно.

На жаль, останніх сім років він хворів, тому відійшов від справ кіно. І от гірка втрата. Але вдячна пам'ять про нього житиме, й допитливі дослідники українського кіно бачитимуть його ім'я в титрах фільмів «Заячий заповідник» (був заборонений), «Еквілібрист», «Напередодні прем'єри», «Вклонися до землі», «Така пізня, така тепла осінь», «Увійдіть, стражденні!», «Розпад» та інших, читатимуть його цікаві спогади про талановитих режисерів, операторів та акторів українського кіно.

Лариса Брюховецька